महालेखापरीक्षकको वार्षिक प्रतिवेदन

२०७८

माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

Serving the Nation and the People

दूरदृष्टि (Vision)

जनहितकालागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुन प्रयत्नशील रहने ।

(We strive to be a credible institution in promoting accountability, transparency and integrity for the benefit of the people)

गन्तव्य (Mission)

सरोकारवालालाई सार्वजनिक कोषको दक्षतापूर्ण उपयोग सम्बन्धमा आश्वस्त पार्न स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide independent and quality audit service to assure our stakeholders that the public funds are efficiently used)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यावसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल
Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

(प्रदेश नं.१ र प्रदेश नं.२ लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्याः २०७८/७९

च.नं. १९

मितिः २०७८/५/४

श्री अध्यक्षज्यू,
माङसेबुङ गाउँपालिका,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
इलाम ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस कार्यपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम प्रयोजनको लागि अनुरोध छ ।

(नेत्र कुमार खत्री)
नायव महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययीता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको आधारमा महालेखापरीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७६।७७ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद ब्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ती र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय ब्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रबर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर राय सहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ । प्रतिवेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितव्ययिता, दक्षता र प्रभावकारिता हासिल गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शिता प्रबर्द्धन हुने विश्वास लिइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय ठेक्का व्यवस्थापनमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नभएको, आय सङ्कलन न्यून रहेको, पर्याप्त आधार बेगर राजस्व छुट दिएको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारीता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानून विपरीत सोझै खरिद गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, बचत अनुदान फिर्ता नगरेको, वितरणमूखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रवृत्ति देखिएका छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिएबमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक ब्यवस्थापनतर्फ आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, कर्मचारी नियुक्ति तथा बढुवामा प्रदेश लोकसेवा आयोगको परामर्श नलिएको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, बैंक हिसाब विवरण तयार गर्ने नगरेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ । साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ। स्थानीय तहमा लेखा समितिको गठन, कार्यक्षेत्र, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजू फछ्र्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा हुन बाँकी रहेको पाइएको छ । लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका व्यहोराहरु सुधार गरी गत विगतका बेरुजु उपर अपेक्षितरुपमा आवश्यक कारवाही भए गरेको समेत देखिएन ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको थियो । लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका ब्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय ब्यवस्थापन, भौतिक पूर्वाधार र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुर्‍याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

(टंकमणि शर्मा, दंगाल)

२०७८ भाद्र ४ गते

महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

Office of the Auditor General

बबरमहल, काठमाडौं नेपाल

Babar Mahal, Kathmandu, Nepal

नेपाल
२०१६

(प्रदेश नं. १ र प्रदेश नं. २ लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्याः २०७८/७९

च.नं.: १४ मितिः२०७८।५।४

श्री अध्यक्षज्यू,
माङसेबुङ गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
इलाम ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

कैफियत सहितको राय

हामीले माङसेबुङ गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को वित्तीय विवरण र त्यससङ्ग सम्बन्धित आय व्यय बिबरण तथा लेखा टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७७ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को बित्तीय विवरण र त्यससङ्ग सम्बन्धित आय व्यय बिबरणले स्थानीय तहसङ्ग सम्बन्धित प्रचलित कानून र परम्परा बमोजिम सारभूत रुपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको रायव्यक्त गर्ने आधार

१.पालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्बजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा प्रयोग गरी वित्तीय बिबरण तयार गरेको छैन ।

२.लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७७/११/१७ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रिया सहितका प्रमाण कागजातका आधारमा फछ्र्यौट भएका दफाहरु हटाई कायम व्यहोराको अन्तिम प्रतिवेदन पाना २५ यसैसाथ संलग्न छ

३.लेखापरीक्षणबाट रु.१ करोड ४६ लाख ५९ हजार बेरुजू देखिएको छ । सोमध्ये असुल गर्नुपर्ने रु. ६९ लाख २० हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.३ लाख ९८ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु. ४५ लाख ४० हजार र पेश्की बाँकी रु.२८ लाख १ हजार रहेको छ ।

४.आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकीन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसङ्ग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसङ्ग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरु हाम्रो रायव्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यबिधि तथा बित्तीय उत्तरदायित्व ऐन २०७६ र स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । गाउँ कार्यकारिणी, प्रमूख र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ति समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनी उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्य स्तरको आश्वस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसङ्ग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ति पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विषेश वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तिलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(नेत्र कुमार खत्री)
नायब महालेखापरीक्षक

माङसेबुङ गाउँपालिका
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७६/७७

परिचय – स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस माङसेबुङ गाँउपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस गाँउपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस गाँउपालिका अन्तर्गत ६ वडा, ३३ सभा सदस्य, १४२.४१ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा १८ हजार ५०३ जनसंख्या रहेको छ ।

स्थानीय सञ्चितकोष - आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को स्थानीय सञ्चित कोष आय-व्यय हिसावको संक्षिप्त अवस्था निम्न बमोजिम रहेको छः
गाँउपालिकालाई एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गिकरण र व्याख्या, २०७४ स्वीकृत भएको नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NEPSAS) बमोजिमका फारामहरु सहितको प्राप्ति र भूक्तानीको एकीकृत बार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७२) उपलब्ध गराउन माग गरिएकोमा सो अनुसारको विवरण प्राप्त भएको छैन । गाँउपालिकाको यस बर्षको आय व्यय निम्नानुसार रहेको छ ।

एकिकृत आर्थिक विवरण २०७६/७७

आय तर्फ				व्यय तथा मौज्दात तर्फ			
सि.नं.	विवरण		रकम	सि.नं.	विवरण		रकम
1	गत वर्षको जिम्मेवारी		१९६७९०३४.६८	1	चालु खर्च		१६१३२१३८५.११
	क) सञ्चित कोष	१९२९४५८८.१८			आन्तरिक श्रोत	१५२७१२४८.५२	
	ख) धरौटी	२९५३५०.००			राजश्व वाँडफाँड	४००५७७७२.५९	
	ग) विविध कोष	८९०९६.५०			विशेष अनुदान	०	
					समानिकरण अनुदान	५६९६३०५.००	
					सशर्त अनुदान	१००२९५४५९.००	
					अन्य अनुदान	०	
					इसिसि खर्च बैंक बाट काटिएको	६००.००	
2	राजश्व (आन्तरिक आय)		५७०५९७६१.३५	2	पुँजीगत खर्च		१०८२८२५२९.१०
	आन्तरिक स्रोत	९२०३४४५.२०			आन्तरिक श्रोत	६३६५००.००	
	सघिय राजस्व	४५०५१८०९.९०			राजश्व वाँडफाँड	३०२२८०१.१०	
	प्रदेश राजस्व	२८०४५०६.२५			विशेष अनुदान	१९५४३६०.००	
					समपुरक अनुदान	१४०९०८४३.००	
					समानिकरण अनुदान	६५७४४७२८.००	

					सशर्त अनुदान	२२८३३२९७.००	
3	वित्तीय हस्तान्तरण (संघीय सरकार)		२२१५६३०००.००	3	वित्तीय व्यवस्था		०
	क) समानिकरण अनुदान	८६१०००००.००			ऋण भुक्तानी	०	
	ख) सशर्त अनुदान	१३१३६३०००.००			व्याज भुक्तानी	०	
	ग) विशेष अनुदान	०			अन्य भुक्तानी	०	
	घ) समपुरक अनुदान	४१००००००.००					
4	वित्तीय हस्तान्तरण (प्रदेश सरकार)		३२६८४०००.००	4	लगानी		०
	क) समानिकरण अनुदान	६९७९०००.००			ऋण लगानी	0.00	
	ख) सशर्त अनुदान	१३७०५०००.००			शेयर लगानी	0.00	
	ग) विशेष अनुदान	२००००००.००		5	विभिन्न कोषको खर्च		३९४०६१२.५०
	घ) समपुरक अनुदान	१००००००००.००			क) विविध कोष	0.00	
	ङ) अन्य अनुदान	०			ख) आकष्मिक कोष	0.00	
					ग) प्रकोप व्यवस्थापन कोष	३९४०६१२.५०	
5	वित्तीय हस्तान्तरण (अन्तर स्थानीय तह)		०	6	धरौटी फिर्ता/सदरस्याहा		१०६८४६५.२५
	अन्तर स्थानीय तह	०			फिर्ता	१०६८४६५.२५	
6	अन्तर सरकारी अख्तियारी		५५३५१०००.००				
	राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभाग314010113	१३०२००० .००		7	अन्तर सरकारी अख्तियारी		५२७४६४६५.६६
	राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभाग314010114	२०६०००.००			राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभाग314010113	७४१४४७.००	
	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण314010123	४४४१९०००.००			राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जीकरण विभाग314010114	१८७८००.००	

	गरिब सँग विशेश्वर 336001023	४९५०००.००			सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण314010123	४२५५७०००.००	
	स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम365001043	८९१९०००.००			गरिब सँग विशेश्वर 336001023	३४७५२८.००	
	राष्टपति महिला उत्थान कार्यक्रम 340001053	१००००.००			स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम365001043	८९१२६९०.६६	
					राष्टपति महिला उत्थान कार्यक्रम 340001053	०	
7	अन्य आय		०	8	मौज्दात		६६३८६८९४.६६
	अन्य आय	०			**क) सञ्चित कोष**	४३५४५८८८.०५	६०१४०५५९.६०
8	विभिन्न कोष तर्फको आय		७४०९५५६.२५		पुजिगत	५२५२८२९.०९	
	क)धरौटी	२७३३९७०.७५			चालु	११३४१८४२.४६	
	ख) विविध कोष	१२१९७०.००			ख) विविध कोष	१०११०६६.५०	
	ग) प्रकोप व्यवस्थापन कोष	४५५३६१५.५०			ग) प्रकोप व्यवस्थापन कोष	६१३००३.००	
					घ) धरौटी	१९६०८५५.००	
9	दायित्व		०		ङ) निकासा नलिएको अनतर सरकारी वितिय हस्तानतरण	२६०४५३४.००	
	पुजिँगत खर्च खाताको दायित्व	०			छ)शश्रत अनुदान बापतको रकम कम निकासा लिएको	५६८७६.५६	
	चालु खर्च खाताको दायित्व	०			च) नगद मौज्दात	०	
	धरौटी खाता दायित्व	०					
	विविध कोष खाता दायित्व	०					
	जम्मा		३९३७४६३५२.२८		जम्मा		३९३७४६३५२.२८

नोट - २०७६/७७ को फिर्ता गर्न बाकी देखिएको रकम

सघिय तर्फ -**२०९१५९०३/८७**

प्रदेश तर्फ - **१०७८१३७/–**

कार्यालय– माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम		आ.व. –२०७६/७७
दफा नं.	**लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा**	**बेरुजू रकम रु.**
	असुलीको स्थिति – लेखापरीक्षणको क्रममा रु. ५९१३३ र प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी पश्चात रु. २४०३४० गरी जम्मा रु. २९९४७३।०० असुल भएको छ ।	
१.	**वित्तीय विवरण** – स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा गाँउपालिकाले प्रत्येक वर्षको साउन एक गतेदेखि आगामी वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ । सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकीए अनुसार गाँउपालिकाले आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा देहाय बमोजिम छन् • स्थानीय तहले संचित कोषमा गत विगतको बाँकी, यस वर्ष प्राप्त रकम र संचित कोषवाट भएको खर्च स्पष्ट देखिने गरी खाता राखेको छैन । • लेखापरीक्षणका क्रममा बैंक नगदी किताब तथा पेश्की खाता अद्यावधिक नरहेको कारण स्थानीय तहले पेश गरेको आय–व्यय विवरण यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था छैन । • कतिपय सम्बन्धित आर्थिक कारोबारहरुको गोश्वारा भौचर लाई बजेट शिर्षकगत बैक नगदी किताबमा नजनाएकाले श्रेस्ता अनुसार बैक मौज्दात ऋणात्मक रहेकोमा स्थानीय तहका सबै खाताहरुको एकमुष्ट हिसाव गर्दा मौज्दात ऋणात्मक नरहेको देखिन्छ । • स्थानीय तहले बिभाज्यकोषको हिसाब ब्यबस्थित राखेको पाईएन । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा दफा ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS based ढाँचामा प्रतिवेदन तथा लेखाङ्कन गरेको पाईएन । • स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिशमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । सो बमोजिम मासिक रुपमा स्रेस्ता र बैक खाताको हिसाब मिलान विबरण तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको देखिएन ।	
२.	**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ वमोजिम कार्यालयले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन । • स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाईएन । • गाँउपालिकाले २०७६।७७ को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची २११ वमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन ।	

कार्यालय– माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम आ.व. –२०७६/७७

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	• गाँउपालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै गाँउपालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन। • राजस्व संकलन सम्बन्धमा सुचना प्रबिधिको प्रयोग गरी वडा तहको समेत सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने गरेको देखिएन । • अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा गाँउपालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन । • स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा गाँउपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषयको क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन । • स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाव्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन । • दिगो बिकास योजना २०१५-३० लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरु तोकी मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन । • गाँउपालिकाले सहायक जिन्सी खाता मार्फत वडा कार्यालय लगायत विभिन्न कर्मचारीलाई प्रयोग गर्न दिएका जिन्सी सामानहरुको जिम्मा जमानी गराई राखेको देखिएन। • वडा कार्यालय तथा विषयगत शाखामा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी गाँउपालिकाको एकिकृत मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन । • जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन । • केही कर्मचारी तथा शिक्षकहरुलाई स्थायी लेखा नम्बर बेगर तलब भत्ता भुक्तानी गर्ने गरेको देखियो। • मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६(क) मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानकारी सम्वन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिएको र इ-टी.डि.एस. समेत नगरेको पाइयो। • कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गरी खर्चको रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ बमोजिम खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन। • ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन। • स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाइएन ।	

कार्यालय– माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम		आ.व. –२०७६/७७
दफा नं.	**लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा**	**बेरुजू रकम रु.**
	• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाएको पाईएन । • सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन । • संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ अनुसार गाँउपालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजनाको निर्माण कार्य गर्न गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन । • गाँउपालिकाले आयोजना कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्नेमा सो गरेको देखिएन । • सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय–व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन। • वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार गरेको पाइएन । • कार्यालयले सामान खरिद गर्दा स्थायी लेखा नम्बरमा दर्ता नभएका विक्रेताबाट समेत खरिद गर्ने गरेको देखियो। • सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली, २०६५ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन । • निजामती सेवा ऐन, २०४९ अनुसार कर्मचारीहरुको कार्य विवरण वनाई लागु गरेको पाईएन । • निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ ख २ वमोजिम तलवि प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सशर्त एवं निशर्त तर्फका कर्मचारीहरुलाई तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी वर्षभरीमा रु . ८ करोड ३४ लाख १९ हजार तलब भत्ता बापत खर्च लेखेको पाईयो । • संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको २०७३।१२।२५ को परिपत्र अनुसार यस पालिकामा समाहित भएका साविकका गाँउ विकास समितिको नाममा रहेका पेश्की तथा वेरुजुको लगत तयार गरेको पाईएन । • योजनाको खर्च रकम भुक्तानी गर्दा प्रायजसोमा अनुगमन प्रतिवेदन संलग्न गर्ने गरेको देखिएन। • गाँउपालिका प्रमुखले पालिका क्षेत्र भन्दा बाहिर ३ दिन भन्दा बढी अवधीको भ्रमण आदेश कार्यपालिका बैठक बाट स्वीकृत वा अनुमोदन नगराई आफैले स्वीकृत गर्ने गरेको । • भ्रमण खर्चको विल साथ भ्रमण प्रतिवेदन पेश गर्ने नगरेको । • भ्रमण आदेशमा स्पष्ट काम नखुलाई कार्यालय सम्बन्धी काम उल्लेख गर्ने गरेको । • सुभकामना खर्चमा नियन्त्रण गर्ने नगरेको । • मोटरसाइकल मर्मत खर्चमा नियन्त्रण नभएको । • विद्युत महशुल यथासमयमै नबुझाई ढिलाई गरी थप दस्तुर समेत तिर्ने गरेको ।	

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।	
३.	**बजेट पेश, पारित र अख्तियारी -** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेटमा छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा उपाध्यक्ष श्री सुनिता सुब्बाले २०७६।३।३० गते रु. २८ करोड ७४ लाख ५३ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा २०७६।३।३० मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७६।४।५ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । कानूनले तोकेको समयमा आय र व्ययको अनुमान पेश गरी पारित गर्ने र अख्तियारी दिनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
४.	**चौमासिक पूँजीगत खर्च -** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम २३ बमोजिम कार्यालयले स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र चौमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन गरी कर्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार चौमासिक पुजिगत खर्चको स्थिति विश्लेषण गर्दा अन्तिम चौमासिकमा एवं विशेष गरी आषाढ महिनामा निम्नानुसार बढी खर्च गरेको देखिन्छ ।	

सि.नं.	पूँजीगत खर्च शीर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च (रु.हजारमा)			आषाढ महिनाको मात्र खर्च
			प्रथम चौमासिक	दोस्रो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	
१	गाँउपालिका पूँजिगत	६८८२४	२६८	५२१९	६३३३७	३३८६५
२	प्रदेश समपुरक अनुदान	९९९०	०	०	९९९०	९९९०
३	संघीय समपुरक अनुदान	४१००	०	०	४१००	४१००
४	संघीय सशर्त	१०४२१	०	०	१०४२१	१०४२१
५	प्रदेश सशर्त	१४३६६	०	०	१४३६६	१२७१६
	कूल खर्चः	१०७७०१	२६८	५२१९	१०२२१४	७१०९२
	खर्च प्रतिशत	१००	०.२५	४.८५	९४.९०	६६.००

वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा अधिक खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
५.	**क्षेत्रगत बजेट र खर्च-** स्थानीय तहले एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस गाँउपालिकाको २०७६।७७ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।	

मुख्य क्षेत्र	वार्षिक वजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत
आर्थिक विकास	१८५४९०००.००	१०३५४७२६.१९	५५.८२
सामाजिक क्षेत्र	१५८५८१११०.००	१२०३६३२१५.२०	७५.९०
पूर्वाधार विकास क्षेत्र	९८७५८५००.००	८४८८०६९१.७०	८५.९४
वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	-	-	-
संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह	-	-	-
वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन	४८४६५००.००	४१८६६४१.००	८६.३८
कार्य सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च	७७९८५५४९.००	४९४२८३७.९३	६०.३३
जम्मा	**३५८७२०६५९.००**	**२२४७२८११२.०२**	**६२.६५**

६.	**सेवा प्रवाह –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ (२) मा गाँउपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था रहेको छ । गाँउपालिकाले वडा कार्यालयबाट सम्पादित नागरिकता सिफारिस, घरबाटो सिफारिस, नाता प्रमाणित, पञ्जिकरणको तथ्याङ्क तथा अभिलेखलाई व्यवस्थित तुल्याउँदै सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनु पर्दछ । यस गाँउपालिका तथा अन्तर्गतका वडाबाट यस वर्ष सम्पादित सेवा प्रवाहको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।	

क्र.सं.	विवरण	सेवा प्राप्तिका लागि निवेदन संख्या	सिफारिस संख्या	कैफियत
१	नागरिकता सिफारिस	३१८	३१८	
२	घरबाटो सिफारिस	८९	८९	
३	नाता प्रमाणित	८२	८२	
४	जन्म मृत्यु दर्ता	४९७	४९७	
५	अन्य	४८६	४८६	
	जम्मा	**१४७२**	**१४७२**	

७.	**कर्मचारी व्यवस्था –** निजामति सेवा ऐन, २०४९ बमोजिम कर्मचारी पदपुर्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । गाँउपालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार विभन्न पद र श्रेणीका गरी ४४ जनाको दरबन्दी स्वीकृत भएकोमा २८ मात्र पूर्ति भएको देखियो । अधिकृत २ जना सहित १६ पद रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी भित्र र दरबन्दी बाहेकका समेत १३ पदमा करारमा कर्मचारी राखि कार्य सञ्चालन गरिरहेको अवस्था छ । निजामति सेवा ऐन तथा नियमावली अनुसार कर्मचारीको नियुक्ती र पदपुर्ति हुनुपर्दछ ।	
८.	**न्यायिक समिति** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रिया सम्बन्धि व्यवस्था छ । न्यायिक समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवाद दर्ता एवं फछ्र्यौट विवरण अनुसार गतबर्ष फछ्र्यौट वा कारबाही	

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी नरहेको र यस बर्ष विभिन्न विषयका ८ वटा विवाद दर्ता भएकोमा ७ फछ्र्यौट भई १ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।	
९.	**कानून निर्माण** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउनु पर्दछ । यस पालिकाले हालसम्म १३ ऐन, ३ नियमावली, २६ कार्यविधि र ६ निर्देशिका समेत ४८ कानुन एवं कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।	
१०.	**निजी सचिव** - गाँउ तथा नगर सभाका सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३(३) मा गाँउपालिकाको प्रमुख तथा उपप्रमुखले कार्यालय प्रयोजनका लागि कार्यालयको राजश्व, आन्तरिक आय एवं कार्यबोझ समेतलाई ध्यानमा राखी १ जना कर्मचारी निजी सचिवको रुपमा राख्न सक्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले कार्यपालिकाको बैठक समेतबाट निर्णय गराई निजी सचिवको रुपमा २ कर्मचारी नियुक्त गरी तलब भत्ता, चाडपर्व खर्च बापत वर्ष भरमा रु. ४६८०००/- खर्च लेखेको देखियो । ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार १ जना कर्मचारीलाई मात्र निजी सचिवको रुपमा राख्न सकिने हुँदा बढी राखेको १ जनाको पारिश्रमिक रु. २३४०००/- कार्यालयलाई थप व्ययभार पर्न गएको रु....	२३४०००/-
११.	**खाना तथा विविध खर्च** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा निर्धारित बजेट एवं आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष गाँउपालिका चालु शिर्षकबाट खाना तथा विविधतर्फ मात्र रु. ६५१४६२/- खर्च गरेको छ । यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नुपर्दछ ।	
१२.	**आर्थिक सहायता** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिंदैन । यस स्थानीय तहले औषधी उपचार प्रयोजनको लागि कार्यविधि तयार नगरी यो वर्ष विभिन्न रोगका अतिरिक्त कडा रोगका बिरामीहरुलाई प्रति व्यक्ति बढीमा रु. २००००/- का दरले रु. १०६४०००/- आर्थिक सहायता वितरण गरेको पाइयो । यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नुपर्दछ ।	
१३.	**अनुदान फिर्ता** — संघीय एवं प्रदेश सरकारको कानून एवं कार्यविधि बमोजिम ती निकायबाट स्थानीय तहमा प्राप्त हुने समपुरक वाहेकका अनुदान वर्षान्तमा खर्च नभई बाँकी रहेको अवस्थामा सम्बन्धित निकायमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । प्राप्त विवरण (सुत्रको अनुसूची १२ र २१) अनुसार २०७७ असार मसान्तमा संघीय सरकारतर्फ रु. २०९१५९०३।८७ र प्रदेश सरकारतर्फ रु. १०७८१३७/- अनुदान खर्च नभई बाँकी रहेकोमा २०७७।६।२८ मा मात्र फिर्ता गरेको देखियो । आर्थिक वर्षको अन्त्यमा नै यस्तो बाँकी रकम फिर्ता गर्न कार्यालयले ध्यान पुर्याउनु पर्दछ ।	
१४.	**कर तथा शुल्क असुली** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विटौरी शुल्क आदि उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकको अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।	

आय शीर्षक	अनुमान	असुली	असुली प्रतिशत

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.

एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर	५०००००	३१३६१५	६२.७२
घरजग्गा वहाल कर	५००००	४४१६२	८८.३२
व्यवसाय कर	१०००००	१९५००	१९.५०
वहाल विटौरी शुल्क	०	०	०

गाँउपालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझी लिने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन । तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायरामा ल्याउनु पर्दछ ।

१५. **मूल्य अभिवृद्धि कर भुक्तानी** - मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम ६ ग अनुसार ठेक्का वा करार अन्तर्गत आपूर्ती हुने बस्तु वा सेवाको मूल्य अभिवृद्धि कर सहितको भुक्तानीमा मूल्य अभिवृद्धि कर रकमको ५० प्रतिशतले हुने रकम निजको नामबाट कार्यालयले सम्बन्धित राजस्व शिर्षकमा जम्मा गर्नुपर्दछ। गाँउपालिकाले देहायको भुक्तानीमा नियमानुसार ५० प्रतिशतले हुने मूल्य अभिवृद्धि कर रु. १००४२६।४० कट्टि गरी सम्बन्धित राजस्व शिर्षकमा जम्मा नगरी फर्मलाई नै भुक्तानी दिएको देखियो । तसर्थ उक्त रकमको कर समायोजन प्रमाण पेश हुनुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु.. — १००४२६/-

गो.भौ. मिति	आपूर्तकको नाम	विल रकम	मु.अ. कर रकम	५० प्रतिशत मु.अ. कर
संघीय सशर्त चालु				
६४-०७७।३।२२	काष्टमण्डप फर्मा लिङ्क	११२०२६७।८२	१४५६३४।८१	७२८१७।४०
गाँउपालिका कृषि पूँजिगत				
२-०७७।२।३१	विराट कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि.	४२४७६०	५५२१८	२७६०९
		जम्मा	**२००८५२।८१**	**१००४२६।४०**

गाँउपालिका चालु तर्फ

१६. **नागरिक भत्ता वितरण** – स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रमा अनुत्पादक, पुँजी वृद्धि नहुने, महत्वाकांक्षी एवं वितरणमुखी योजनाहरुलाई निरुत्साहित गर्दै उत्पादनमुलक योजनाहरुमा बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ । गाँउपालिकाको आफ्नो आन्तरिक श्रोत पर्याप्त भई वितरणमुखी योजनाहरु नै सर्वसम्मतीले छनौट गरेमा पनि नेपाल सरकारले प्रदान गरेको सुविधामा दोहोरो नपर्ने गरी कार्यविधि स्वीकृत गरेर मात्र कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ । नेपाल सरकारले सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तरगत जेष्ठ नागरीक, एकल महिलालाई मासिक रुपमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्रदान गर्दै आएको छ । त्यस्तै स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तरगत गर्भवती महिलालाई स्वास्थ्य संस्थामा आई गर्भवती जाँच गराउँदा यातायात खर्च तथा सुत्केरी हुँदा पोषण भत्ता समेत दिँदै आएको छ । त्यस्तै मुटु, क्यान्सर, मृगौला जस्ता कडा एवं दिर्घ रोगीहरुलाई अस्पतालमा उपचार गर्दा लाग्ने उपचार खर्चमा रु. १ लाख सम्मको खर्च नेपाल सरकारले व्यहोर्दै आएको छ । यसरी नेपाल सरकारले प्रदान गरेको सुविधामा दोहोरोपन हुने गरी गाँउपालिकाले ९० वर्ष उमेर पुगेका जेष्ठ नागरिकलाई मासिक रु. १०००/- का दरले यस वर्ष १७ जनालाई रु. २०४०००/- खर्च लेखेको छ । त्यसै गरी सुत्केरी स्याहार तथा पोषण भत्ता बापत स्वास्थ्य संस्थामा ४ पटक गर्भवती जाँच गराई स्वास्थ्य संस्था मै सुत्केरी भई ३५ दिन भित्र जन्म दर्ता गराएको प्रमाणको आधारमा २

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	पटक सम्म प्रति पटक रु. ३०००/- ले यस वर्ष रु. ९३०००/- खर्च भुक्तानी भएको छ । जनप्रतिनिधिहरु निर्वाचित भएको वर्षदेखि यस वर्ष सम्म यसरी प्रदान गरेको भत्ता सुविधाहरु सम्बन्धी पालिकाले कुनै पनि कार्यविधि बनाएको देखिएन । गाँउपालिकाले यस वर्ष आफ्नो आन्तरिक श्रोत बाट रु. १७१७६४१/- आय आर्जन गरेकोमा तलब भत्ता लगायत वर्ष भरको चालु खर्च रु. ७६२००९९।७६ देखिन गएको छ । यसरी आर्जित आन्तरिक श्रोतले एक चौथाई चालु खर्च पनि धान्न नसकेको अवस्थामा नेपाल सरकारले दिएको सामाजिक सुरक्षा बापतको सुविधामा दोहोरोपन हुने गरी गरेको अनुत्पादक, नगद वितरणमुखी कार्यक्रमहरुलाई निरुत्साहित गर्न गाँउपालिकाले ध्यान पुर्याउनुपर्ने देखिएको रु......	२९७०००/-
१७.	**विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन -** भौ नं. ३६८-०७७।३।२१ बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने सुनिश्चित भएका आयोजनाको मात्र कार्यालयले गुरुयोजना (डी.पी.आर.) प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ । गाउँपालिकाले यो बर्ष स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम अनुसार गाउँपालिकाका सम्पूर्ण वडाहरुमा व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनको सम्भाव्यता अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य पिरामिड टेक्निकल इन्स्टिच्युट प्रा.लि. बाट गराई रु. ११८९५५१/- खर्च लेखेको छ । यस्तो अध्ययन कार्य गराउँदा लाग्ने खर्चको लागत अनुमान तयार गर्दा कुनै आधार नलिई स्वीकृत बजेट बमोजिमकै रकम खर्च गर्ने गरेको देखियो । डी.पी.आर.तयार गर्दा गाऊँपालिकाको प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा गाऊँपालिकाको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनु पर्दछ । साथै यसरी अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएका आयोजनाहरु बजेट प्राप्त भै कार्यान्वयनमा गएको समेत नदेखिएकोले खर्चको सार्थकता देखिएन ।	
१८.	**औषधी खर्चको अभिलेख -** पशुहरुको औषधी उपचारका लागि खरिद भएका विभिन्न औषधीहरु जिन्सीबाट खर्च लेख्दा पशुहरुको औषधी उपचार गरेको विवरण संलग्न गर्नुपर्दछ । देहायको विवरण अनुसार पशुहरुलाई औषधी उपचार गरेको अभिलेख बेगर खरिद भएका पशु उपचार सम्बन्धी विभिन्न औषधिहरु जिन्सीबाट खर्च लेखेको देखियो । यसरी खर्चको पुष्टयाई प्रमाण संलग्न नगरी औषधी खर्च लेख्न मिल्ने नदेखिएको रु....	२९७५७३/-

भौ नं. र मिति	पशु औषधी आपूर्तकको नाम	औषधी खर्च रकम
गाँउपालिका चालु (पशु तर्फ)		
५-०७७।२।२३	गर्तौला भेट फर्मा	९२५७३।१७
संघीय सशर्त (चालु तर्फ)		
११-०७६।८।२२	गर्तौला भेट फर्मा	१४५०००।००
५३-०७७।३।१५	गर्तौला भेट फर्मा	६००००।००
	जम्मा	**२९७५७३।१७**

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
१९.	**निजी शिक्षक तलब भत्ता अनुदान -** स्थानीय तहले समानिकरण अनुदान समेतको अंश रहेको गाँउपालिका चालु बजेटबाट निजी शिक्षकको तलब भत्तामा अनुदान दिन मिल्ने देखिँदैन । विद्यालयमा विद्यार्थि संख्या र गुणस्तर सुधार गर्न अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन गराउन प्रोत्साहन गर्ने गाँउ सभाको निर्णय अनुसार	४००९०९२/-

कार्यालय– माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम		आ.व. –२०७६/७७
दफा नं.	**लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा**	**बेरुजू रकम रु.**
	गाँउपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका पठनपाठन सञ्चालन गरेका तर शिक्षक दरबन्दि स्वीकृत भई नसकेका विभिन्न विद्यालयका १३ जना निजी शिक्षकहरुको तलब भत्ता, चाडपर्व खर्च र पोशाक बापत यस वर्ष रु. ४००९०९२।३३ निकासा दिएको देखियो । पालिकाको आन्तरिक आय ज्यादै न्यून भएको अवस्थामा समानिकरण अनुदान एवं राजस्व बाँडफाँड बापत प्राप्त रकम समेतबाट निजी शिक्षकहरुको तलब भत्ता अनुदानमा खर्च गरेको मनासिव नदेखिएको रु.....	
	गाँउपालिका पूँजिगत तर्फ	
२०.	**नर्म्स** – उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन हुने निर्माण सम्बन्धि कार्यहरुको लागत अनुमान तयार गर्ने प्रयोजनको लागि विभिन्न आइटम कामको दर विश्लेषण गर्दा तोकिएको नर्म्स तथा निर्धारित दररेट लाई आधार लिई एकिन गर्नुपर्दछ । मेसिनबाट माटो काट्ने कामको दर विश्लेषण गर्दा जुन क्षमताको मेसिनको नर्म्स प्रयोग गरिएको छ सोहि क्षमताको मेसिनको दररेट प्रयोग गर्नुपर्दछ । प्रति घनमिटर माटो काट्ने आइटमको काम गर्दा DUDBC को नर्म्स अनुसार बढी क्षमताको मेसिनले कम समयमा र थोरै इन्धनमा कामसम्पन्न गर्ने र घटी क्षमताको मेसिनले बढी समय र बढी इन्धनमा कामसम्पन्न गर्ने गर्दछ । गाँउपालिकाले आइटम वाइज माटो काट्ने कामको दर विश्लेषण गर्दा एउटा क्षमताको मेसिनको लागी तोकिएको नर्म्स लिई अर्कै क्षमताको मेसिनको लागी तोकिएको दररेट लिएको देखियो । गाउँपालिकाले DUDBC को नर्म्सका आधारमा माटो काट्ने कामको दर विश्लेषण गर्दा ०.६३ घ.मि. क्षमताको स्क्याभेटर मेसिनको स्थानीय दर प्रयोग गरेकोमा सोही क्षमताको मेसिनको नर्म्स प्रयोग गर्नुपर्नेमा नगरी ०.३५ घ.मि. क्षमताको मेसिनको नर्म्स प्रयोग गरेको छ । यसरी दर विश्लेषणमा एउटै क्षमताको मेसिनको नर्म्स र दररेट नलिई फरक फरक क्षमताको मेसिनको नर्म्स र दररेट प्रयोग गरेको कारणले दर विश्लेषण बढ्न गएको छ । जसले गर्दा देहायको काममा कार्यालयलाई लागत बढन गई रु ५६०६७५७.१९ बढी भुक्तानी भएको छ । यसरी लागत दर बढ्न गएको सम्बन्धमा दर विश्लेषण गरी लागत अनुमान तयार गर्ने सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारीलाई समेत जिम्मेवार बनाई बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु...	५६०६७५७/-

गो भौ नं. मिति र उपभोक्ता समितिको नाम	कामको आइटम	कामको परिमाण (घ.मि.)	नर्मस अनुसार हुने दर	कायम गरेको दर	बढी दर	बढी भुक्तानी
गाउँपालिका पूँजिगत तर्फ						
४७।०७७।१।२१ ईभाङ पावा भोटेडाडा सडक स्तरोन्नती उ.स.	कडा माटो काटने काम	४२३७.५	५०.२६	६७.८९	१७.६३	७४७०७.१३
	साधारण माटो काटने काम	५२६६	४१.६५	५५.३३	१३.६८	७२०३८.८८
५३।०७७।१।२१ गौरीगाउँ मन्दिर सरस्वती आ.वि पावा सडक उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	६४९६.५०	५०.२६	६७.८९	१७.६३	११४५३३.२९
	साधारण माटो काट्ने काम	७९५	४१.६५	५५.३३	१३.६८	१०८७५.६०
६७।०७७।१।३०	कडा माटो काटने काम	१२९३०	५०.२६	६७.८९	१७.६३	१२७९५५.९०
	साधारण माटो काट्ने काम	१६८०	४१.६५	५५.३३	१३.६८	२२९८२.४०

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा							बेरुजू रकम रु.
	गजुरमुखि धाम तोभाङ लामिडाडाँ देउराली सडक स्तरोन्नती उ.स.							
	८४।०७७।२।२२ अक्कर दहगाउँ याङरुपे साङरेम सडक स्तरोन्नती उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	१२९३३	५०.२६	६७.८९	१७.६३	२२८००८.७९	
		साधारण माटो काट्ने काम	१६७६	४१.६५	५५.३३	१३.६८	२२९२७.६८	
	८५।०७७।२।२२ सिमलटार साँगुरी चुलाचुली सडक निर्माण क्रमागत उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	३३७४.७५	५०.२६	६७.८९	१७.६३	५९४९६.८४	
		नरम चट्टान काट्ने काम	१७७२.७५	७०.३७	९४.०२	२३.६५	४१९२५.५४	
		कडा चट्टान काट्ने काम	१२३१	९१.९१	१२५.५९	३३.६८	४१४६०.०८	
	९०।०७७।२।२३ चेपे खेलमैदान स्तरोन्नती	कडा माटो काट्ने काम	२२५१.२०	५०.२६	६७.८९	१७.६३	३९६८८.६६	
	९३।०७७।२।२५ कामिटार लक्ष्मी वि.पि. मार्ग सडक निर्माण उ.स.	साधारण माटो काट्ने काम	११३४४.७१	४१.६५	६५.८३	२४.१८	२७४३१५.०९	
		कडा चट्टान काट्ने काम	४१२५.३५	९१.९१	१४९.४२	५७.५१	२३७२४८.८८	
		नरम चट्टान काट्ने काम	५१५६.६९	७०.३७	१११.८६	४१.४९	२१३९५१.०७	
	९६।०७७।२।२७ माङमालुङ गा.वि.स. हेल्थपोष्ट सडक निर्माण उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	२८६०	५०.२६	६७.८९	१७.६३	५०४२१.८०	
	९७।०७७।२।२८ मालवासे पुछार सडक निर्माण उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	२४८२.५०	५०.२६	६७.८९	१७.६३	४३७६६.४८	
	१०२।०७७।२।२८ बोहोरिटाङ महादेवडाडा कृषि सडक निर्माण उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	२८७५	५०.२६	६७.८९	१७.६३	५०६८६.२५	
	१०३।०७७।२।२८ मलिबासे लक्ष्मी गा.पा.सडक निर्माण उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	२२६४.५०	५०.२६	६७.८९	१७.६३	३९९२३.१४	
		नरम चट्टान काट्ने काम	१८११.२५	७०.३७	९४.०२	२३.६५४	४२८३६.०६	
	१०७।०७७।२।२९ मर्चेबुङ तीनदोभाने सडक स्तरोन्नती क्रमागत उ.स.	साधारण माटो काट्ने काम	१०३४२	४१.६५	५५.३३	१३.६८	१४१४७८.५६	
	१११।०७७।२।३२ छेउगानी पाण्डुमान बाहिला सडक उ.स.	कडा चट्टान काट्ने काम	१४८.७५	९१.९१	१२५.५९	३३.६८	५००९.९०	
		नरम चट्टान काट्ने काम	९३३.७५	७०.३७	९४.०२	२३.६५	२२०८३.१९	
		कडा माटो काट्ने काम	१९९८.३७	५०.२६	६७.८९	१७.६३	३५२३१.२६	
	११६।०७७।३।२ खुन्द्रुके चुलाचुली सडक स्तरोन्नती उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	३९१२.५	५०.२६	६७.८९	१७.६३	६८९७७.३८	
	१२१।०७७।३।४	कडा माटो काट्ने काम	२०७५	५०.२६	९४.०२	४३.७६	९०८०२.००	

कार्यालय– माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम आ.व. –२०७६/७७

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा						बेरुजू रकम रु.
	मानेटार लाम्रीबोटे माल्टेनी कृषि सडक उ.स.						
	१२३।०७७।३।४ चारपैरे कृषि सडक स्तरोन्नती उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	१८२५	५०.२६	६७.८९	१७.६३	३२१७४.७५
	१२४।०७७।३।४ सिमलटार कोलेनी झिल्के महमाई सडक निर्माण उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	५६९२.२५	५०.२६	६७.८९	१७.६३	१००३५४.३७
		साधारण माटो काट्ने काम	१७८२	४१.६५	५५.३३	१३.६८	२४३७७.७६
	१२५।०७७।३।४ झिल्के कृषि सडक मर्मत योजना उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	१८६०	५०.२६	६७.८९	१७.६३	३२७९१.८०
	१२८।०७७।३।५ सेपेनी उत्तीसे कृषि सडक निर्माण उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	१३३१.२५	५०.२६	६७.८९	१७.६३	२३४७०.००
	१४४।०७७।३।१६ बोहरा गाउँ बतासे कृषि सडक उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	२८८०	५०.२६	६७.८९	१७.६३	५०७७४.४०
	१४८।०७७।३।१७ खोलागाउँ बरभन्ज्याङ सदानखोप सडक स्तरोन्नती उ.स.	कडा माटो काटने काम	१००२.९०	५०.२६	८०.७७	३०.५१	३०५९८.४८
		कडा चट्टान काट्ने काम	३५७५.७०	९१.९१	१४९.४२	५७.५१	२०५६३८.५१
		नरम चट्टान काट्ने काम	२९२४.४०	७०.३६	१११.८६	४१.५०	१२१३६२.६०
	१५८।०७७।३।२२ किरात हाङसाम सत्य कृषि मार्ग स्तरोन्नती उ.स.	साधारण माटो काट्ने काम	३२३०.६०	४१.६५	६५.८३	२४.१८	७८११५.९१
		कडा चट्टान काट्ने काम	८०७६.५०	९१.९१	१४९.४२	५७.५१	४६४४७९.५२
		नरम चट्टान काट्ने काम	४८४५.९०	७०.३६	१११.८६	४१.५०	२०११०४.८५
	१६०।०७७।३।२३ महिला सचेतना केन्द्र भवन मर्मत उ.स.	साधारण माटो काट्ने काम	१८०५.८५	४१.६५	५५.३३	१३.६८	२४७०४.०३
	१६२।०७७।३।२४ आपडाडा खेलमैदान निर्माण उ.स.	साधारण माटो काट्ने काम	८७६९	४१.६५	५५.३३	१३.६८	११९९५९.९२
	प्रदेश समपुरक अनुदान तर्फ						
	५।०७७।३।२६ चतुरे फुलुङ्गी सडक स्तरोन्नती विराटचोक उ.स.	साधारण माटो काट्ने काम	१३४५८.४५	४१.६५	६५.८३	२४.१८	३२५४२५.३२
		कडा चट्टान काट्ने काम	४४१६.७१	९१.९१	१४९.४२	५७.५१	२५४००५.००
		नरम चट्टान काट्ने काम	५३३३.३९	७०.३७	१११.८६	४१.४९	२२१२८२.३५
	प्रदेश सरकारबाट हस्ताणतरित कार्यक्रम						
	२।०७७।२।२१ इभाङ पावा भोटेडाडा सडक स्तरोन्नती उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	८०११.७५	५०.२६	८०.७७	३०.५१	२४४४३८.४९
		साधारण माटो काट्ने काम	४१४७.५०	४१.६५	६५.८३	२४.१८	१००२८६.५५
		कडा चट्टान काट्ने काम	४६८.२५	९१.९१	१४९.४२	५७.५१	२६९२९.०६

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.

१५।०७७।३।२७ डोल्टार खेलमैदान स्तरोन्नती	साधारण माटो काट्ने काम	३६१६९	४१.६५	५५.३३	१३.६८	४९४७९१.९२
स्थानीय पूर्वाधार साझेदारी विकास कार्यक्रम						
१।०७७।३।८ एक नं. वडा भवन सदामखोष साङ्ग्रेम इभाङ्ग सडक उ.स.	कडा माटो काट्ने काम	१३२५६.०१	५०.२६	६७.८९	१७.६३	२३३७०३.४६
	साधारण माटो काट्ने काम	१६५६.१६	४१.६५	५५.३३	१३.६८	२२६५६.२९
	जम्मा					**५६०६७५७.१९**

२१. **दररेट** – उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन गर्ने निर्माण सम्बन्धि कार्यहरुको लागत अनुमान तयार गर्ने प्रयोजनको लागि विभिन्न आइटम कामको दर विश्लेषण गर्दा निर्धारित दररेट प्रयोग गर्नु पर्दछ । गाउँपालिकाले देहायको योजनामा उपभोक्ता समितिबाट ग्राभेल गर्ने काममा खानिको ग्राभेल प्रयोग गरेको देखिएकोमा दर विश्लेषणमा खोलाको ग्राभेलको दर राखी लागत अनुमान तयार गरेको छ । यसरी दर विश्लेषणमा खानिको ग्राभेलको आइटममा खोलाको ग्राभेलको दर राख्दा खानीको ग्राभेल भन्दा खोलाको ग्राभेलको दररेट बढी भएको कारणले देहायबमोजिम रु ८५२२९०/- बढी भुक्तनी भएको छ । यसरी बढी भुक्तानी देखिएको रकम सम्बन्धमा दर विश्लेषण गरी लागत अनुमान तयार गर्ने सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारीलाई समेत जिम्मेवार बनाई असुल गर्नुपर्ने रु.. ८५२२९०/-

गो.भौ. र मिति उ.स. को नाम	कामको परिमाण (घ.मि. मा)	खोलाको ग्राभेल अनुसार दर विश्लेषण गर्दा हुने दर (प्रति घन मिटर)	खानीको ग्राभेल अनुसार दर विश्लेषण गर्दा हुने दर (प्रति घन मिटर)	बढी दर	बढी भुक्तानी रकम
गाउपालिका पूँजिगत तर्फ					
१८१।०७७।३।२६ चतुरे फुलुङ्गी महमाई सडक स्तरोन्नती उ.स.	२५६.५०	४१८४.२३	३१८०	१००४.२३	२५७५८५
प्रदेश समपुरक अनुदान तर्फ					
५।०७७।३।२६ चतुरे फुलुङ्गी सडक स्तरोन्नती विराटचोक	५९२.२	४१८४.२३	३१८०	१००४.२३	५९४७०५
जम्मा					**८५२२९०**

२२. **बढी भुक्तानी** - गाउँपालिका भवन निर्माण गर्न मुल्य अभिवृद्धि कर समेत रु २४४९१४६।७६ को लागत अनुमान तयार गरी २०७७।१।३० सम्ममा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी रु २४१३०४१।४० को ठेक अङ्कमा २०७६।११।१९ मा आर.एन. कन्ट्रक्सनसंग सम्झौता गरेको छ । कोरोना तथा लकडाउनको कारण देखाई २०७७।३।२० सम्मको थप म्याद भित्र काम सम्पन्न भएको छ । उक्त कामको गो.भौ.नं. ८१ मिति २०७७।२।२१ बाट रु १९२०७३१.२५ र गो.भौ. नं. १९६ मिति १२७३११/-

कार्यालय– माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम		आ.व. –२०७६/७७
दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	२०७७।३।२८ बाट रु ६१९६२१.२७ गरी जम्मा रु २५४०३५२.५२ भुक्तानी भएको देखियो । यसरी कामको भेरिएसन आदेश जारी भएको नदेखिएको अवस्थामा सम्झौता रकम भन्दा रु १२७३११.१२ बढी भुक्तानी भएको हुँदा उक्त बढी रकम असुल गर्नुपर्ने रु...	
२३.	**विद्युतिकरण कार्य** - गाउँपालिकाले विद्युतिकरण कार्य गर्न मुल्य अभिवृद्धि कर समेत रु ११९१५५५२।४७ को लागत अनुमान तयार गरी २०७७।३।१५ सम्ममा कार्य सम्पन्न गर्ने गरी रु १०१४०३९१।३९ को ठेक अङ्कमा २०७७।१।२२ मा देवीडाडा निर्माण सेवा प्रा.लि. संग सम्झौता गरी कार्य सम्पन्न गरेको छ । गाउँपालिकाले देहायबमोजिमको भौ.नं.र मितिमा उक्त कामको लागि रु १०२२१३९९.३९ भुक्तानी गरी सम्झौता भन्दा रु ८१००८/- बढी भुक्तानी गरेको देखियो । यसरी कामको भेरिएसन आदेश जारी भएको नदेखिएको अवस्थामा सम्झौता भन्दा बढी भुक्तानी भएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु...	८१००८/-

खर्चको बजेट उप शिर्षक	गो.भौ. र मिति	रनिङ्ग विल	रकम
गाउँपालिका पूँजिगत	११०।०७७।२।३०	प्रथम	३७९४५६३.३९
स्थानीय पुर्वाधार साझेदारी	९।०७७।३।२२	दोस्रो	३९७००००.००
गाउँपालिका पूँजिगत	१९४।०७७।३।२८	तेस्रो	८३४५९०.००
प्रदेशबाट हस्ताणतरित कार्यक्रम	१७।०७७।३।२८	तेस्रो	१६२२२४६.००
	जम्मा		**१०२२१३९९.३९**

	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम पूँजिगत	
२४.	**आनुपातिक कट्टी** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७(४) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदाय मार्फत निर्माण कार्य गराई सोको भुक्तानी दिँदा लागत अनुमानमा रहेको मुल्य अभिबृद्धि कर, ओभरहेड, कन्टिन्जेन्सी रकम र जनसहभागीताको अंश कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ । उपभोक्ता समिति मार्फत जनकल्याण आ.वि. को शौचालय निर्माण कार्य गराउँदा समितिसँग भएको सम्झौतामा उल्लेखित काम भन्दा घटी काम भएको देखियो । उपभोक्ताको योगदान कम भै कार्य मूल्याङ्कन अङ्क घटी भएकोले उपभोक्तालाई सोही अनुसार अनुपातिक कट्टी गरी भुक्तानी दिनुपर्नेमा सो गरेको नदेखिएकोले बढी भुक्तानी भएको रकम उपभोक्ता समितिबाट असूल हुनुपर्ने रु.......	२९६५४/-

गोभौनं./मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	लागत रकम	कार्यलयको योगदान	कार्य सम्पन्न रकम	भुक्तानी दिएको	बढी भुक्तानी
२३-०७७।३।२८	जनकल्याण आ. वि. शौचालय निर्माण उ.स.	७३५०००	७०००००	५९३०६९।८५	५९३०६९।८५	२९६५३।५०
	जम्मा	**७३५०००**	**५९३०६९।८५**	**५६३४१६।३५**	**५९३०६९।८५**	**२९६५३।५०**

२५.	**विद्यालय छनौट** - कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७६।७७ मा स्थानीय तहस्थित सम्पुर्ण विद्यालयहरुको भौतिक निर्माण सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्न अनुसूची ५ मा उल्लेखित मापदण्डका आधारमा भौतिक सर्वेक्षण गरी आवश्यक्ताको आधारमा प्राथमिकताक्रम निर्धारण गरी सुचकाङ्क सहितको	

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	विवरण तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ । गाँउपालिकाले सोही व्यवस्था बमोजिम प्राथमिकताक्रमका आधारमा विद्यालय छनौट गरेको पाइएन ।	
२६.	**सौचालय निर्माण –** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७६।७७ को क्रियाकलाप नं. ८ मा छात्रा शौचालय निर्माण गर्दा प्रयोग भैसकेको स्यानिटरी प्याडलाई इन्सिनिरेटरको प्रयोग गरी नष्ट गर्ने सहितको व्यवस्था गर्ने तथा वाश सुविधा भएको शौचालय निर्माण गर्नुपर्ने उल्लेख छ । गाँउपालिकाले सौचालय निर्माण गर्न सोही व्यवस्था बमोजिमको लागत अनुमान तयार नगरेको हुँदा यस वर्ष २ वटा विद्यालयमा रु. १४०००००/- को लागतमा निर्मित सौचालयमा इन्सिनेरेटरको व्यवस्था रहेको पाइएन । तसर्थ सशर्त अनुदान बापतको रकम खर्च गर्दा तोकिएको शर्त र व्यवस्था बमोजिम गर्नुपर्दछ ।	
२७.	**भवन निर्माण –** कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७६।७७ मा कक्षा कोठा निर्माण अनुदानमा प्रतिकोठा ८ लाखका दरले फर्निचर सहित २ कोठे भवन निर्माण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकालाई यस वर्ष प्राप्त अनुदान रु. ६४ लाख बाट ४ वटा विद्यालयमा २ कोठे भवन र २ वटा विद्यालयमा ४ कोठे भवन निर्माण गर्ने गरी कार्यपालिका बाट निर्णय गरेको देखियो । एकै आर्थिक वर्षमा कक्षा कोठाको भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गर्नुपर्नेमा विभिन्न विद्यालयहरुले कक्षा कोठाको निर्माणको काम क्रमागत गरी विनियोजीत बजेट बराबरको कार्य सम्पन्न गरेको पाइयो । कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा भएको व्यवस्था बमोजिम विद्यालयहरुले कार्य सम्पन्न गरे नगरेको गाँउपालिकाले अनुगमन गर्नुपर्दछ ।	
२८.	**फर्माको काम –** उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन गर्ने निर्माण सम्बन्धी कार्यहरुको लागत अनुमान तयार गर्ने प्रयोजनको लागी विभिन्न आइटम कामको दर विश्लेषण गर्दा तोकिएको नर्म्स तथा निर्धारित दररेट लाई आधार लिई यकिन गर्नुपर्दछ । गाँउपालिकाले देहाय अनुसारका योजनाहरुमा फर्मा लगाउने कार्यको दर विश्लेषण गरी लागत अनुमान तयार गर्दा प्लाई तथा काठको स्क्रयाप भ्याल्युलाई नघटाई बढी दर राखी मूल्य अभिवृद्धि कर समेत बढी दरले लागत अनुमान तयार गरेको छ । उपभोक्ता समिति मार्फत संचालित निम्नानुसारका योजनाहरुमा फर्माको आइटममा यसरी वृद्धिदरबाट हिसाब गर्दा बढी भुक्तानी हुन गएको देखियो । यसरी बढी भुक्तानी हुन गएको सम्बन्धमा सम्बन्धित प्राविधिकलाई समेत जिम्मेवार बनाई असुल गर्नुपर्ने रु......	८००९८/-

भौ नं. र मिति	उपभोक्ता समितिको एवं योजनाको नाम	कामको आइटम	कामको परिमाण व. मि. मा	दिएको दर रेट	पाउने दर रेट	बढी दर	बढी भुक्तानी
गाँउपालिका पूँजिगत तर्फ							
१८१-०७७।३।२६	चतुरे फुलुङ्गी महमाई सडक स्तरोन्नती उ.स.	कोलुम फर्माको काम	४८०	६९०.८७	५२४	१६६.८७	८००९८
	जम्मा						८००९८

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमतर्फ	
२९.	**सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण –** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत भत्ता वितरण गर्दा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को प्रावधान बमोजिम गर्नुपर्दछ । सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रममा यस वर्ष रु. ४२५५७०००/- खर्च भएकोमा देखिएका व्यहोराहरु निम्न अनुसार छन् ।	
२९.१.	कार्यविधिमा लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गर्ने सम्बन्धमा नाम दर्ता र नवीकरणबाट आगामी आर्थिक वर्षका लागि कायमहुने लाभग्राहीको विवरण प्रत्येक स्थानीय तहले फाल्गुन मसान्त भित्र व्यवस्थापन	

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	सुचना प्रणालीमा अनिवार्य रुपमा प्रविष्टी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले सो अनुसार नगरी लाभग्राहीको साबिककै विवरण र वडाको माग बमोजिम सिधै सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरेको पाइयो । साथै कार्यालयले तोकिएको ढाँचामा फोटो सहित लाभग्राहीको अभिलेख राखेको पाएइन । यसले गर्दा वितरित रकम सहि हो भनि एकिन गर्न सकिएन ।	
२९.२.	कार्यविधिको बुँदा नं. २२ अनुसार सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैक मार्फत मात्र वितरण गर्नुपर्ने, नगदै वितरण गर्नुपरे मन्त्रालयको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले प्रथम र दोस्रो चौमासिकमा ६ वटै वडामा र तेस्रो चौमासिकमा ३ वटा वडामा लाभग्राहीलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता नगदै वितरण गरेकोमा मन्त्रालयको पूर्व स्वीकृति लिएको देखिएन । गाँउपालिकाले कार्यविधिमा भएको बैंकमार्फत भत्ता वितरण गर्नुपर्ने व्यवस्थाको पालना गर्नुपर्ने देखिन्छ ।	
२९.३.	गाँउपालिकाले यस वर्ष सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नको लागि वडा सचिवहरुलाई पेश्की उपलब्ध गराएकोमा प्रथम चौमासिकको वितरित रकमको आधारमा दोस्रो चौमासिकमा र दोस्रो चौमासिकको वितरित रकमको आधारमा तेस्रो चौमासिकमा रकम निकासा दिनु पर्नेमा वितरित रकम भन्दा बढी निकासा दिने र वर्षान्तमा वितरण नभई बाँकी रहेको रकम फिर्ता गर्ने गरेको पाइयो । गाँउपालिकाले वितरण गर्न बाँकी रहेको रकम अपुग हुने वडा सचिव भित्र सापटी गराई खर्च लेखेको छ । लाभग्राहीको अद्यावधिक विवरण नरहेको अवस्थामा बढी रकम निकासा दिने र वितरण नभएको रकम ढिला गरी दाखिला गर्ने कार्यलाई नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	

विवरण		वडा नं. १	वडा नं. २	वडा नं. ३	वडा नं. ४	वडा नं. ५	वडा नं ६
प्रथम चौमासिक	वडा सचिव	युवराज दहाल	युवराज दहाल	पुष्कर कार्की	हिमाल खनाल	पुष्कर कार्की	काजीमान राई
	निकासा	३१७५२००	२८५७२००	२९१८०००	१६२४०००	२३९६०००	२४७६८००
	वितरण	३१२८८००	२८५१२००	२८०३६००	१४४५६००	२३४३२००	२४४८८००
दोस्रो चौमासिक	वडा सचिव	युवराज दहाल	सुलभ दाहाल	सिर्जना खड्का	हिमाल खनाल	सुनिल शेर्मा	सरीता श्रेष्ठ
	निकासा	३०९६८००	२८८६४००	२५४४८००	१४३७६००	२१७०४००	२४९९२००
	वितरण	३१२००००	२७५८०००	२४७२८००	१२५६०००	२१८७२००	२४३९२००
तेस्रो चौमासिक	वडा सचिव	बैंक मार्फत	बैंक मार्फत	सिर्जना खड्का	बैंक मार्फत	सुनिल शेर्मा	सरीता श्रेष्ठ
	निकासा	२९१००००	२३४४०००	२४०००००	१०२२४००	१८०००००	२४०००००
	वितरण	२९१००००	२३४४०००	२४५९०००	१०२२४००	२२५४२००	२३१२८००

२९.४.	कार्यविधिको बुँदा नं. २५ अनुसार गाँउपालिकाबाट प्राप्त रकम बैंकले १५ दिन भित्र लाभग्राहीको खातामा जम्मा भएको स्पष्ट देखिने गरी लाभग्राहीको नाम, बैंक खाता नम्बर र जम्मा भएको रकम सहितको विवरण (रिभर्स फिड सहित) कार्यविधिको अनुसूची-१३ बमोजिम चौमासिक रुपमा सम्बन्धित स्थानीय तहलाई विद्युतीय माध्यमबाट अनिवार्य रुपमा पठाउनुपर्ने उल्लेख छ । साथै वितरण नभई रकम बाँकी भए सो समेतको विवरण बैंकले कार्यालयलाई उपलब्ध गराउनु पर्दछ । तेस्रो चौमासिकमा केही वडाहरुमा बैंक मार्फत भत्ता वितरण गर्दा बैंकहरुबाट अनुसूची - १३ अनुसारको विवरण प्राप्त नभएता पनि कार्यालयबाट प्रेषित पत्रमा वितरण भएको भनी प्रमाणित गरेको पाइयो। सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दा कार्यविधिको पालना गर्नेतर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ ।	

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
२९.५.	कार्यविधिको बुँदा १६ (क) मा असोजको दोस्रो हप्ता सम्म प्रथम चौमासिक रकम, माघको दोस्रो हप्तासम्म दोस्रो चौमासिक रकम र जेठको दोस्रो हप्तासम्म तेस्रो चौमासिक रकम वितरण गरिसक्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाँउपालिकाले प्रथम चौमासिकको रकम मंसिर महिनासम्म, दोस्रो चौमासिकको रकम असार महिनासम्म र तेस्रो चौमासिकको रकम असार मसान्तसम्म वितरण गरेको पाइयो । कार्यविधि अनुसार तोकिएको समयमा भत्ता रकम वितरण गर्नेतर्फ कार्यालयको ध्यान जानु पर्दछ ।	
२९.६.	कार्यविधिको बुँदा नं. २८ अनुसार प्रत्येक पालिकाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यक्रमको नियमित अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा सुपरिवेक्षण गर्न उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा ७ सदस्यीय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति गठन गरी सोही अनुरुप अनुगमन मुल्याङ्कन गरी भत्ता वितरणलाई व्यवस्थित गर्नु पर्दछ। साथै बुँदा नं. ३५ अनुसार वडा समितिले प्रत्येक चौमासिकमा कम्तीमा एकपटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्ने, सार्वजनिक सुनुवाइमा प्राप्त गुनासा तथा सुझावमध्ये आफूले सुधार गर्न सक्ने कुरा सम्बोधन गरी सुधार गर्न नसक्ने खालका सुझाव तथा गुनासाहरु सम्बोधनको लागि स्थानीय तहको कार्यालयमा पठाउनुपर्ने उल्लेख छ । वडा कार्यालयहरुमा सार्वजनिक सुनुवाइ भएको र गुनासा सम्बोधनको लागि स्थानीय तहको कार्यालयमा पठाएको प्रमाण पेश हुन आएन । साथै निर्देशिका अनुरुप समिति गठन गरी अनुगमन गरेको समेत पाइएन । तसर्थ कार्यविधिको पालनामा ध्यान पुर्याउँनु पर्दछ ।	
	संघीय सर्शत शिक्षा तर्फ	
३०.	**शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति -** स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका ३३ सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।	

सि.नं.	विद्यालयको संख्या	शिक्षक दरबन्दी	पदपूर्ति	पदपूर्ति मध्ये करार	विद्यार्थी संख्या
१	३३ विद्यालय	१६९	१६३	७०	३६२५

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
३१.	**विद्यालयगत निकासा रजिष्ट्रर** - आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ४५ मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले आय व्यय ठीक र विश्वसनीय रहेको तथा दोहोरो हुने गरी भुक्तानी भएको छैन भन्ने कुरामा ध्यान दिनुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले तोकिएको ढाँचामा विभिन्न विद्यालयलाई निकासा दिएको रकमको स्पष्ट विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्नु पर्नेमा यथार्थ विवरण खुल्ने गरी विद्यालयगत निकासा अभिलेख राखेको छैन । जसबाट विद्यालयलाई वास्तविक रुपमा निकासा दिनु पर्ने र दिएको रकम बारे यथार्थ विवरण प्राप्त गर्न कठिन हुने भएकाले विद्यालयगत निकासा रजिष्ट्रर खाता अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ ।	
३२.	**छात्रवृति तथा पाठ्यपुस्तक वितरण** - कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका अनुसार छात्रवृत्ति तथा पाठ्यपुस्तक दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्ने व्यवस्थाका लागि कार्यालयले अनुगमन गर्नुपर्दछ । कार्यालयले यस आ.व. मा छात्रवृत्ति बापत रु. ४९३०००/- र निशुल्क पाठ्यपुस्तक बापत रु. १६९५२२३/- गरी ३३ विद्यालयहरुलाई रु. २१८८२२३/- निकासा दिएको छ । तर उक्त निकासा रकम तोकिए को प्रक्रिया अनुसार वितरण भए नभएको तथा दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा कार्यालयले अनुगमन गरेको छैन । जसबाट सो रकमको सही उपयोग सम्बन्धमा सुनिश्चित हुने आधार देखिएन । त्यसैले कार्यालयबाट	

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	निकासा हुने रकम दोहोरो नहुने तथा तोकिए बमोजिम वितरण गर्ने व्यवस्थाका लागि निरन्तर अनुगमन मूल्यांकन हुनुपर्दछ ।	
३३.	**बढी निकासा-** भौ नं. २-०७६।६।१६ कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका अनुसार कक्षा १ देखी ३ सम्म सञ्चालन हुने विद्यालयहरुमा एक जना विद्यालय कर्मचारीलाई मासिक रु. ४०००/- का दरले पारिश्रमिक बापतको रकम निकासा दिने उल्लेख छ । गाँउपालिकाले शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी तथा विद्यालय सहयोगीहरुको २०७६ श्रावण देखि कार्तिकसम्मको तलव भत्ता रकम निकासा गर्दा देहायका विद्यालयका विद्यालय कर्मचारीहरुलाई नियममा व्यवस्था भएको भन्दा बढी तलब निकासा भएको देखिएकोले यसरी बढी निकासा भएको रकम असुल गर्नु पर्ने रु...	१२५००/-

विद्यालयको नाम	विद्यालय कर्मचारी	महिना	पाउनु पर्ने निकासा	पाएको निकासा	बढी निकासा
दुर्गम आ.वि.	एक	श्रावण- कार्तिक र चाडपर्व समेत	२००००	२२५००	२५००
बालकल्याण आ.वि.	एक	श्रावण- कार्तिक र चाडपर्व समेत	२००००	३००००	१००००
		जम्मा			**१२५००**

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
३४.	**चाडपर्व खर्च** - नेपाल सरकार, मन्त्री परिषद्को २०७४।१।२१ को निर्णयानुसार कार्यालयको स्वीकृत दरबन्दी भित्र करारमा रहेका कर्मचारीहरुलाई कम्तिमा ६ महिना करार सेवा गरेमा सालवसाली रुपमा १ महिनाको आधारभुत पारिश्रमिक वरावरको चाडपर्व खर्च उपलब्ध गराउने उल्लेख छ । निम्न कर्मचारीहरुको करार अवधि ६ महिना नपुग्दै चाडपर्व खर्च भुक्तानी भएकोले दिन नमिल्ने उक्त रकम असुल हुनुपर्ने रु...	५३२२०/-

विद्यालयको नाम	कर्मचारी / शिक्षकको नाम	नियुक्ति मिति	चाडपर्व बापतको रकम
विद्या सृजनात्मक मा.वि.	दिपक तिम्सिना	२०७६।२।३०	२६६१०
विद्या सृजनात्मक मा.वि.	अर्जुन खत्री	२०७६।२।३०	२६६१०
		जम्मा	**५३२२०**

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमतर्फ	
३५.	**प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम –**स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामुदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत गाँउपालिका भित्रका वडाहरुमा सडक मर्मत, पदमार्ग निर्माण, कच्ची नाली निर्माण तथा ढुङ्गे सिढी निर्माण लगायतका ८ वटा कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष ९० जनालाई ९ दिनदेखि १८ दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम समेतमा रु. ९८८३०२।३९ खर्च गरेको छ । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृजना भएको देखिंदैन ।	
	आन्तरिक आयतर्फ	

कार्यालय– माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम		आ.व. –२०७६/७७
दफा नं.	**लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा**	**बेरुजू रकम रु.**
३६.	**आम्दानीको अभिलेख –** गाँउपालिकाले विभिन्न श्रोतको आम्दानी संकलन गर्दा यथासम्भव सफ्टवेयरको प्रयोग गरी बैङ्किग प्रणाली मार्फत गर्नुपर्दछ । गाँउपालिका अन्तर्गतका सबै वडाहरुमा उक्त सफ्टवेयर सुविधा उपलब्ध हुन नसकी म्यानुअल तवरबाट आय संकलन गर्नुपर्ने अवस्थामा नगदी रसिदको आम्दानी खर्च र बाँकीको स्पष्ट अभिलेख देखिने गरी नगदी रसिद नियन्त्रण खाता तयार गरी प्रयोग भएका नगदी रसिदको दैनिक आम्दानीलाई दैनिक आम्दानी खातामा प्रविष्ट गरी सो को दैनिक जोड जम्मा देखाई, तोकिएको समय भित्रै नगद रकम बैंक दाखिला गरी आम्दानीको हिसाबलाई स्पष्ट र पारदर्शी बनाउनु पर्दछ । गाँउपालिका अन्तर्गतका ६ वटा वडाहरु मध्ये बढी आम्दानी गर्ने वडा नं. १, २ र टाढाको दुरीमा पर्ने वडा नं. ६ को आम्दानी हिसाबको नमुना छनौट गरी परीक्षण गर्दा ती वडाहरुले असुल गरेको रकम तोकिएको समयमै बैंक दाखिला नगरी महिनामा एक पटक बैंक जम्मा गर्ने गरेको देखियो । वडा नं. ६ ले प्रयोग गरेको नगदी रसिदको आम्दानीलाई दैनिक आम्दानी खातामा प्रविष्ट नगरी सिधै बैंक दाखिला गर्ने गरेको देखियो । यसो गर्दा आम्दानी भएको सबै रकम बैंक दाखिला भए नभएको स्पष्ट र पारदर्शी हुन सक्दैन । तसर्थ गाँउपालिकाले आन्तरिक आयको अभिलेख लाई थप व्यवस्थित बनाई सुधार गर्नुपर्दछ ।	
३६.१.	**मूल्य अभिवृद्धि कर –** मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ अनुसार आय ठेक्काको असुली रकममा मूल्य अभिवृद्धि कर बापतको रकम समेत असुल गर्नुपर्दछ । गाँउपालिकाको सडक उपयोग सेवा शुल्क ठेक्कामा सबै भन्दा बढी अङ्क कवुल गर्ने खोटाङ्ग कन्स्ट्रक्स्न प्रा. लि. बाट असुल भएको रु. ५८९५००/- मा लाग्ने मूल्य अभिवृद्धि कर रु. ७६६३५/- असुल गर्नुपर्नेमा नगरेकोले असुल गरी राजस्व दाखिला गर्नु पर्ने रु....	७६६३५/-
३७.	**पेश्की –** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को परिच्छेद ९ अनुसार तोकिएको म्यादभित्र पेश्की फछ्र्यौट गर्नुपर्दछ । निम्न अनुसारको पेश्की आर्थिक बर्षको अन्त्यसम्म फछ्र्यौट नभई बाँकी रहेकोले नियमानुसार असुल फछ्र्यौट हुनुपर्ने रु...	२८००७४६/-

पेश्की लिनेको नाम	पेश्की दिएको मिति	रकम
संघिय सर्शत पुँजिगत तर्फ		
किरात साम्जीक मुन्धुम आ.वि.	०७७।३।२६	६५७६२२.४९
संघिय सर्शत चालु तर्फ		
रतुवा कोप्चे सिंचाई जल उपभोक्ता समिति	२०७७।३।२९	४७८८४९.९२
पाटीगाँउ सिंचाई जल उपभोक्ता संस्था	२०७७।३।२९	९६४२७३.५२
ईन्द्र प्रसाद लिम्बु	२०७७।३।२३	२८०००.००
एता रानि लिम्बु	२०७७।३।२३	२८०००.००
कुल बहादुर चेम्जोङ	२०७७।३।२३	२८०००.००
गम्भिर सिंह कामी	२०७७।३।२३	२८०००.००
जय बहादुर राई	२०७७।३।२३	२८०००.००
जित बहादुर तामाङ्ग	२०७७।३।२३	२८०००.००
झहर सिंह लिम्बु	२०७७।३।२३	२८०००.००

दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा			बेरुजू रकम रु.
	डम्बर सिंह दर्जी	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	देउमान लिम्बु	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	दिनेश मगर	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	धन कुमार राई	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	धुम बहादुर आले मगर	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	निर्मला नेवार	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	पदम बहादुर तामाङ्ग	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	पूर्णमाया कानी	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	पुष्पा राई	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	बल बहादुर लिम्बु	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	येक बहादुर लिम्बु	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	रुद्र बहादुर विश्वकर्मा	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	रनबीर मगर	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	राम प्रसाद राई	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	राम बहादुर बुर्जा मगर	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	रामजित लिम्बु	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	श्री प्रसाद राई	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	सुर्य राई	२०७७।३।२३	२८०००.००	
	जम्मा		**२८००७४५.९३**	

अनुगमन तथा सम्परीक्षण - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ मा बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने व्यवस्था रहेको छ । सोही ऐनको दफा ८४ (२) (घ) मा बेरुजू फछ्र्यौट गर्ने गराउने काम कर्तव्य प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हुने व्यवस्था छ । यस वर्ष फछ्र्यौट भएको वेरुजुको स्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।

सि.नं.	आ.व.	वेरुजु दफा नं.	वेरुजुको र फर्छ्यौटको संक्षिप्त व्यहोरा	फछ्र्यौटको आधार				सम्परीक्षण
				असुली	प्रमाण	नियमित	पेश्की	
१	०७५।७६	१	संघिय र प्रदेश सरकारको फिर्ता गर्न बाँकी रकम रु ११२२९८८१ मध्ये फिर्ता गरी फछ्र्यौट	०	११०६५७८१	०	०	११०६५७८१
२	०७५।७६	३६	वडा सचिव पशुपति यादवको सामान खरिद पेश्की रु १०९९९८ खरिद आदेश दाखिला प्रतिवेदन प्राप्त भई फछ्र्यौट		१०९९९८			१०९९९८
३	०७५।७६	४७	कर समायोजनको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु७४६५१५ मध्ये माङसेबुङ निर्माण		५६४८८			५६४८८

कार्यालय– माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम		आ.व. –२०७६/७७
दफा नं.	लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.

			सेवाको कर विजक नं.६,९ र १० को कर समायोजनको प्रमाण पेश भई फछ्र्यौट					
४	०७५।७६	४८	५० प्रतिशत मू.अ.कर रकम दाखिला नभएको रु १५७८३३२ मध्ये योसा कन्ट्रक्सनको विजक नं. १९ को रु १२२४१ र जानुका बिल्डर्सको विजक नं. ८ र ६ को रु ३२८३३४.५४ को कर समायोजन पत्र पेश भई फछ्र्यौट		३४०५७५			३४०५७५
५	०७५।७६	६३	पुल हेरालु पारिश्रमिक सम्बन्धितलाई बुझाएको प्रमाण पेश भई फछ्र्यौट		२३७६०			२३७६०
६	०७५।७६	६७	सामाजिक सुरक्षा भत्ता नगदै वितरण भएको सैद्धान्तिक व्यहोरामा आ.व.०७७।७८ देखी बैक मार्फत विरण गर्ने गरी सम्झौता भएको प्रतिक्रिया बाट फछ्र्यौट	०	०	०	०	सैद्धान्तिक
७	०७५।७६	१०१	पेश्की बाँकी रु २६८००० मध्ये युवराज दाहालको रु ४०००० र पुष्कर कार्कीको रु ३३००० प्रमाण पेश भई फछ्र्यौट				७३०००	७३०००
८	०७५।७६	७८	रामचन्द्र राईको रु २०००० र अमृत कुमार राईको रु २०००० बढी भुक्तानी रकम दाखिला भई फछ्र्यौट	४००००				४००००
९	०७५।७६	८४	पदाधिकारीहरु रामचन्द्र राई र अमृत कुमार राईलाई भुक्तानी भएको चाडपर्व खर्च जनही रु २२७२७.२७ दाखिला भई फछ्र्यौट	४५४५४५				४५४५४५
१०	०७५।७६	४०	अग्रीम कर कट्टि नभएको रु ३०६६ मध्ये इलाम कम्प्युटर सप्लायर्सको रु १०४३ दाखिला भई फछ्र्यौट	१०४३				१०४३
११	०७४।७५	२१	वडा अध्यक्ष भक्तराज लिम्बुको पेश्की प्रमाण पेश भई फछ्र्यौट				४९५००	४९५००
१२	०७४।७५	१५	सौर्य इनर्जी प्रा.लि.को अग्रीम कर दाखिला भई फछ्र्यौट	२१८७				२१८७
१३	०७५।७६	७८	गा. पा. अध्यक्ष डिकेन्द्र इधिङ्गोलाई बढी भुक्तानी सुविधा रकम दाखिला भई फछ्र्यौट	७२०००				७२०००
१४	०७५।७६	७९	गा. पा. अध्यक्ष डिकेन्द्र इधिङ्गोको नपाउने दैनिक भ्रमण भत्ता रकम दाखिला भई फछ्र्यौट	३६००				३६००

कार्यालय– माङसेबुङ गाउँपालिका, इलाम		आ.व. –२०७६/७७
दफा नं.	**लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा**	**बेरुजू रकम रु.**

१५	०७५।७६	८४	गा. पा. अध्यक्ष डिकेन्द्र इधिङ्गोको बढी चाडपर्व खर्च रकम दाखिला भई फछ्र्यौट	२२७२७				२२७२७
१६	०७४।७५	१३	गा. पा. अध्यक्ष डिकेन्द्र इधिङ्गोको बढी भुक्तानी सुविधा रकम दाखिला भई फछ्र्यौट	२४०००				२४०००
			जम्मा					**१२३३९२०४**

संचित कोष तथा बेरुजुको स्थिति - पालिकाको संचित कोषको विवरण, बेरुजु बर्गिकरण र अद्यावधिक वेरुजुको स्थिति क्रमश अनुसूची १, २ र ३ मा समावेश गरिएको छ ।

सञ्चित कोषको स्थिति

अनुसूची-१

क्रस	प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तह	महा/उपमहा/नगर/गाउँपालिका	लेखापरीक्षण रकम	बेरुजू रकम	प्रतिशत	आय: गतवर्षको जिम्मेवारी	आय: संघ तथा प्रदेश अनुदान	आय: राजस्व बाँडफाँट रकम	आय: आन्तरिक आय	आय: अन्य आय	आय: जम्मा आय	व्यय: चालु खर्च	व्यय: पूंजीगत खर्च	व्यय: अन्य खर्च	व्यय: जम्मा खर्च	मौज्दात बाँकी
7	प्रदेश नं.१	इलाम	माङसेबुङ गाउँपालिका	गाउँपालिका	७०१४२६	१४६५९	२.०९	१९६७९	२५४२४७	४७८५७	९२०३	६२७६०	३७४०६७	१६१३२१	१०८२८३	५७७५५	३२७३५९	६६३८७

बेरुजु बर्गीकरण

अनुसूची-२

प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तह	महा/उपमहा/नगर/गाउँपालिका	प्रारम्भिक बेरुजू: दफा संख्या: सैद्धान्तिक	प्रारम्भिक बेरुजू: दफा संख्या: लगती	प्रारम्भिक बेरुजू: रकम	प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट: दफा संख्या: सैद्धान्तिक	प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट: दफा संख्या: लगती	प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट: रकम	बाँकी बेरुजू: दफा संख्या: सैद्धान्तिक	बाँकी बेरुजू: दफा संख्या: लगती	बाँकी बेरुजू: रकम	बाँकी बेरुजू: अशुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने: अनियमित भएको	नियमित गर्नुपर्ने: प्रमाण कागजात पेश नभएको	नियमित गर्नुपर्ने: राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	नियमित गर्नुपर्ने: सोधभर्ना नलिएको	नियमित गर्नुपर्ने: जम्मा	पेश्की: कर्मचारी	पेश्की: अन्य	पेश्की: जम्मा
प्रदेश नं.१	इलाम	माङसेबुङ गाउँपालिका	गाउँपालिका	२९	१७	१६१६५	०	२	१५०६	२९	१५	१४६५९	६९२०	४५४०	३९८	०	०	४९३८	०	२८०१	२८०१

अद्यावधिक बेरुजुको स्थिति

अनुसूची-३

प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तह	महा/उपमहा/नगर/गाउँपालिका	गत वर्षको अनुसूचीवाट	समायोजन	गत बर्ष सम्मको बाँकी वेरुजु	सं.प.को लागि अनुरोध भइ आएको रकम	संपरीक्षण भएको रकम	संपरीक्षण गर्न नमिलेको रकम	कारवाही गर्न बाँकी रकम	गत वर्षसम्मको बाँकी रकम	यो वर्षको थप रकम	५८ औं प्रतिवेदन सम्मको बाँकी वेरुजु	५८ औं प्रतिवेदन सम्मको बाँकी वेरुजु मध्ये पेश्की
प्रदेश नं.१	इलाम	माङसेबुङ गाउँपालिका	गाउँपालिका	७५८८८	२८३६	७८७२४	१२३३९	१२३३९	०	०	६६३८५	१४६५९	८१०४४	३०८६